

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **P. N.**, zast. JUDr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D., advokátem, se sídlem Bašty 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2008, č. j. 64 Az 125/2006 – 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 2. 7. 2008, č. j. 64 Az 125/2006 – 22, zamítl žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2006, č. j. OAM-1218/VL-20-11-2006, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že se krajský nedostatečně vypořádal s jejím tvrzením ohledně porušení právních norem procesní povahy. Uvedla, že podle § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), je správním orgánům v řízení uložena povinnost svědomitě a odpovědně se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení a spolehlivě zjišťovat stav věci. Podle názoru stěžovatelky nevedl žalovaný řízení tak, aby posílil důvěru v jeho správnost. Postup žalovaného tak stěžovatelka shledává nesprávným, nepřesvědčivým a nedostatečným co do rozsahu dokazování (žalovaný nesprávně posoudil skutkový stav věci), neboť podle § 32 odst. 1 správního řádu je povinností správního orgánu zjistit přesně a úplně skutkový stav věci v kontextu tvrzení, jež stěžovatelka uváděla. Žalovaný se měl zabývat situací stěžovatelky, která je obětí domácího násilí. Oběti domácího násilí, zejména ženy považuje stěžovatelka za sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2008, č. j. 64 Az 125/2006 – 22, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud dovodil podle obsahu kasační stížnosti, že se stěžovatelka dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Námítky stěžovatelky uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu, námtkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, www.nssoud.cz, kde konstatoval, že *za situace, kdy námitky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise*, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, www.nssoud.cz, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že *nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelkou předložených nebylo přihlédnuto, přičemž nebyly označeny žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty*.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že problematika domácího násilí již byla předmětem jeho posuzování např. v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, www.nssoud.cz. Citovaný rozsudek označil domácí násilí za celospolečenský jev, který

vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejich právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině. V tomto směru je třeba připomenout, že v poslední době byla překonána bariéra soukromé sféry dělící oběti domácího násilí od poskytování mezinárodní ochrany a že byl přijat výklad, podle něhož může i u domácího násilí nastoupit ochrana prostřednictvím členství v určité sociální skupině (srov. ECRE – European Council on Refugees and Exiles – Position on Asylum Seeking and Refugee Woman, December 1997, odst. 22, či bohatou rozhodovací praxi v zahraničí, např. rozhodnutí Sněmovny Lordů Velké Británie ze dne 25. 3. 1999, Islam proti Státnímu tajemníkovi pro vnitřní záležitosti, Imigračnímu odvolacímu tribunálu a dalším, Shah, [1999] UKHL 20; [1999] 2 Ac 629; [1999] 2 All ER 545, kterým byl udělen azyl dvěma pákistánským ženám, jejichž žádosti byly založeny na domácím násilí; originál znění rozsudku je dostupný na internetových stránkách British and Irish Legal Information Institute, www.bailii.org).

V daném případě stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že ji partner napadal doma i v zaměstnání, poté se jí omlouval, čemuž stěžovatelka uvěřila a snažila se jejich vztah udržet. Při pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu uvedla, že si myslela, že se partner polepší, stále se jí omlouval a tak mu věřila a omlouvala ho. Také se obrátila na policii, přítel byl obviněn, proběhl soud, avšak stěžovatelka obvinění stáhla.

Nejvyšší správní soud tak má za to, že stěžovatelka netvrdila žádné skutečnosti, které by bylo možné brát jako základ pro případný azylový důvod na základě příslušnosti k určité sociální skupině či základ pro udělení doplňkové ochrany. Ve světle skutečností, které stěžovatelka v průběhu předcházejícího správního řízení uváděla, je totiž možno její problémy s bývalým manželem podřadit pod problémy se soukromou osobou, jimiž se Nejvyšší správní soud taktéž podrobně zabýval, a to např. v rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, www.nssoud.cz, či v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, www.nssoud.cz, podle nichž skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory.

Nejvyšší správní soud dodává, že z informací o zemi původu (zpráva Ministerstva zahraničí Spojených států amerických ze dne 8. 3. 2006 o dodržování lidských práv za rok 2005) vyplývá, že domácí násilí páchané na ženách bylo závažným problémem. Z násilnění a domácího týrání je nezákonné a pachatelé mohou být stíháni poté, co jsou podána oficiální trestní oznámení. V lednu vstoupil v platnost nový komplexní zákon, který konkrétně definuje domácí násilí a dává centrálním i místním orgánům pravomoci uplatňovat politiku zaměřenou na boj proti domácímu násilí a jeho prevenci a financovat tyto aktivity ze

státního rozpočtu a získávat podporu a spolupráci nevládních organizací v těchto svých snahách. Zákon ukládá policii povinnost přijmout a zaevidovat trestní oznámení, navštívit místo činu, vyslechnout pachatele a svědky, podat poučení o zákonných ustanoveních, uložit správní trestní sankce, odvést oběti do příslušného útočiště a v případě potřeby převést péči příbuzných. Policie může rovněž pachatele dočasně zadržet, poslat opilé pachatele na „záchytku“, informovat sociální pracovníky a doporučit příslušným orgánům omezující opatření, která by bylo vhodné přijmout ve vztahu k pachateli. Zákon v hrubých rysech stanoví úlohu sociálních organizací a nevládních organizací a obsahuje ustanovení o zachovávaní mlčenlivosti o skutečnostech týkajících se oběti. Tento zákon rovněž stanoví pro pachatele tyto sankce: vystěhování z domova nebo oddělené bydlení, zákaz používání společně vlastněného majetku, zákaz setkávání se s oběťmi a zákaz přístupu k nezletilým osobám, povinné školení zaměřené na změnu chování a povinnou léčbu alkoholismu.

S přihlédnutím k těmto informacím tak Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že domácí násilí, na které stěžovatelka poukazuje nemůže být v posuzovaném případě azylově relevantním důvodem, neboť země původu stěžovatelky se snaží proti domácímu násilí bojovat a je schopna a ochotna zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu. Ostatně tomu nasvědčuje i výpověď stěžovatelky, která se o poskytnutí ochrany obrátila na policii, partner, který se vůči ní dopouštěl násilí byl obviněn, proběhl soud, avšak stěžovatelka obvinění „stáhla“. Je tudíž patrné, že trestní orgány země původu stěžovatelky poskytují ochranu postiženým osobám – obětem domácího násilí.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námítky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2008

JUDr. Dagmar
Nygrínová
předsedkyně senátu